

**Oni kierowali
podbeskidzką
„Solidarnością”**

**Władze podbeskidzkiej „Solidarności”
wybrane 29 maja 1981 r. podczas I WZDR**

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność”

Patrycjusz Kosmowski (WPK - B-B) - przewodniczący ZR

Prezydium ZR:

Henryk Juszczyk (Befama B-B) - I wiceprzewodniczący
Arkadiusz Paszek (Elektrociepłownia B-B) – II wiceprzewodniczący
Adam Gwiżdż (Zakłady Kuźnicze Skoczów) – III wiceprzewodniczący
Jerzy Hilbrycht (Ponar Żywiec)
Janusz Januszewski (PKS Oświęcim)
Anna Kamińska (Lenko B-B)
Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B)
Marian Podgórski (WSW Andrychów)
Grażyna Staniszevska (MDK B-B)
Marcin Tyrna (Befama B-B)
Antoni Wloch (FSM nr 1 B-B)
Wiesław Wróbel (Befa B-B)
Andrzej Zajac (Metalplast B-B)

Członkowie ZR:

Mieczysław Adamczyk (Apena B-B)
Jerzy Bałtakis (Apena B-B)
Mieczysław Barteczko (Befama B-B)
Antoni Bobowski (BPIS B-B)
Kazimierz Borkowski (KBO Beskid B-B)
Teresa Bucka (Społem Wadowice)
Bogusław Byś (FSM nr 1 B-B)
Jolanta Duda (ZGKiM B-B)
Andrzej Działkowski (FSM nr 1 B-B)
Kazimierz Firlejczyk (Ponar Żywiec)
Józef Golonka (ZML Kęty)
Alfred Holisz (ZOZ Cieszyn)

Jerzy Jankowicz (Sp-nia 1 Maja Kęty)
Kazimierz Jarosz (PKP Oświęcim)
Ryszard Juraszek (DRKP B-B)
Elżbieta Kiecana (WSW Andrychów)
Jan Kinowski (ZPW Węga B-B)
Stanisław Kiszczak (Transbud 2 B-B)
Zygmunt Knapik (delegatura Sucha Besk.)
Tadeusz Książek (Ponar Wadowice)
Henryk Kubiczek (Z-d Odlewniczy FSM B-B)
Ryszard Malarz (ZPW Zmożka B-B)
Stanisław Marciniak (Celma Cieszyn)
Stanisław Matl (FACH Cieszyn)
Bolesław Mrowiec (SP nr 16 B-B)
Kazimierz Okrzesik (WPK B-B)
Henryka Panek (Famed Żywiec)
Alicja Pawlusiak (ZOZ FSM B-B)
Ryszard Pietraszko (Apena B-B)
Stanisław Sanocki (ZMB Wadowice)
Stanisław Skwierawski (Elektrociepłownia B-B)
Stanisław Sporek (LO Żywiec)
Józef Trybała (Bispoł B-B)
Rudolf Tyrna (Apena B-B)
Andrzej Wieczorek (MPK Żywiec)
Piotr Wojciechowski (BPBP B-B)
Stanisław Zacharias (Ponar Żywiec)
Andrzej Zajas (KBO Oświęcim)
Stanisław Zarzycki (ZD PAN Gołysz)

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

Tadeusz Moll (COBR PW B-B) – przewodniczący
Grażyna Machoń (SKR B-B) – sekretarz
Konstanty Bukowski (ZML Kęty)
Jerzy Górniak (Polifarb Cieszyn)
Andrzej Hilbrych (Indukta B-B)

Józef Łopatka (DRKP B-B)
Adam Radowski (Sp. Młoda Gwardia B-B)
Joanna Sieracka (BPIS B-B)
Zdzisław Tatała (FSM Z-d Odlewniczy B-B)
Adam Wyrwa (ŻZP Żywiec)
Adam Zborowski (PBRol. B-B)

Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy:

Mieczysław Barteczko (Befama B-B)
Kazimierz Firlejczyk (Ponar Żywiec)
Adam Gwiżdż (Zakłady Kuźnicze Skoczów)
Jerzy Hilbrycht (Ponar Żywiec)
Kazimierz Jarosz (PKP Oświęcim)
Henryk Juszczyk (Befama B-B)
Jan Kinowski (ZPW Wega B-B)
Patrycjusz Kosmowski (WPK - B-B)
Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B)
Szczepan Muszala (Andropol Andrychów)
Adam Nawrot (ZOZ Cieszyn)
Arkadiusz Paszek (Elektrociepłownia B-B)
Stanisław Sporek (LO Żywiec)
Grażyna Staniszevska (MDK B-B)
Rudolf Tyrna (Apena B-B)
Andrzej Wieczorek (MPK Żywiec)
Antoni Włoch (FSM nr 1 B-B)
Wiesław Wróbel (Befa B-B)
Andrzej Zając (Metalplast B-B)
Stanisław Zarzycki (ZD PAN Gołysz)

**Regionalna Komisja Organizacyjna NSZZ „Solidarność”,
powołana 19 października 1988 roku**

- Janusz Bargiel (Wilkowice)
Mieczysław Cichoń („S” Z-dy Przem. Drzew. Kęty) - od 8.02.1989
Edward Drosiński („S” ZML Kęty) - od 8.02.1989
Jan Frączek („S” FSM nr 1 B-B) ***
Jan Gajewski (B-B)
Kazimierz Grajcarek („S” KWK Silesia Cz-Dz) *
Jerzy Hilbrycht (Żywiec)
Jan Jasek („S” Indukta B-B) - od 8.02.1989
Andrzej Kabat (Bielsko-Biała) **
Henryk Kenig („S” ZPW Bewelana B-B) - od 8.02.1989 **
Andrzej Kraczyński („S” FSM nr 1 B-B) *
Franciszek Kumorowicz („S” MPK B-B) - od 8.02.1989
Henryk Malik („S” Lokomotywnia Cz-Dz)
Tadeusz Mendrek („S” FSM Odlewnia Skoczów) - od 8.02.1989 **
Józef Martyniak („S” ZUH Kęty) - od 8.02.1989
Barbara Orzel („S” AZPB Andropol Andrychów) - od 8.02.1989
Ryszard Penkala („S” FSM nr 1 B-B)
Lidia Pilch (Sucha Beskidzka)
Wiesław Pyzio (Andrychów) *
Jan Ryszawy („S” Elektrociepłownia WRR Cz-Dz) – od 8.02.1989
Stanisław Sordyl („S” AFM Andrychów)
Grażyna Staniszevska (przedstawicielka regionu w KKW)
Miroslaw Styczeń (B-B)
Bogdan Szozda („S” Zakładu Transportu FSM B-B)
Paweł Tomasiak („S” Welux B-B) *
Stanisław Wąsik („S” WSW Andoria Andrychów) - od 8.02.1989
Michał Wołyniec („S” OBR Befamatex B-B)
Stanisław Zarzycki (Ochaby)
*) – od 22 lutego 1989 roku członek prezydium RKO
**) – od 17 maja 1989 roku członek prezydium RKO
***) – od 20 czerwca 1989 roku członek prezydium RKO

**Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”
utworzona 19 października 1988 roku**

Henryk Juszczyk (B-B)

Renata Sanak (B-B)

Stanisław Skwierawski (B-B)

**Władze podbeskidzkiej „Solidarności”
wybrane 25 listopada 1989 roku podczas III WZDR
z późn. zmianami (kadencja 1989-1992)**

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność”

Henryk Kenig (Bewelana B-B) – przewodniczący

Prezydium ZR:

Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz) - wiceprzewodniczący

Kazimierz Podstawa (Wadap Wadowice) - wiceprzewodniczący

Paweł Tomasiak (Welux B-B) - wiceprzewodniczący

Marcin Tyrna (Befama B-B) – wiceprzewodniczący

Jerzy Bartnik (Polifarb Cieszyn)

Stanisław Biłka (Indukta B-B)

Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.) – od XI 1990

Marek Haber (ZOZ Sucha Besk.) – do XI 1990

Krzysztof Jasek (Browar Żywiec)

Jan Sulikiewicz (ZChO Oświęcim)

Bogdan Szozda (Z-d Transportu FSM B-B)

Zdzisław Wojtas (OMAG Oświęcim)

Wilhelm Zygmunt (Andropol Andrychów)

Członkowie ZR:

Zdzisław Dadok (BZRM B-B) – od XI 1990

Jacek Dziedzic (Odlewnia Żeliwa Węgierska Górka)

Jan Frączek (FSM nr 1 B-B)

Maciej Hejnowicz (Oświata Kęty) – do XI 1990

Jerzy Hilbrycht (Ponar Żywiec) – do XI 1990

Mariusz Jankowski (Andropol Andrychów) – do XI 1990
Stanisław Kania (Befama B-B)
Kazimierz Kapciński (ZChO Oświęcim)
Janusz Kasprzyk (PKP B-B)
Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B)
Eugeniusz Lach (ZUH Kęty)
Stefan Miękus (Odlewnia Żeliwa Skoczów)
Rudolf Nalepka (ZChO Oświęcim)
Jan Pajor (BPPB B-B) – od XI 1990
Stanisław Pawelak (PPKS Oświęcim)
Alicja Pawlusiak (służba zdrowia B-B)
Ryszard Pietraszko (Apena B-B)
Stanisław Stolarski (Fabryka Śrub Żywiec) – od XI 1990
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
Stanisław Tekieli (Rafineria Cz-Dz)
Rudolf Tyrna (Apena B-B)
Bogusław Uniwersał (Finex B-B) – do XI 1990
Stanisław Wąsik (Andoria Andrychów) – od XI 1990
Stefan Zuber (Weldoro B-B)

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

Renata Sanak (oświata B-B) - przewodnicząca
Mieczysława Chlewicka (ZChO Oświęcim)
Teresa Cienkus (FSM nr 1 B-B)
Stanisław Gluza (Apena B-B)
Stanisław Nowak (ZChO Oświęcim)
Władysław Sanetra (Ponar Żywiec)

Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy

Aleksandra Bargiel (oświata B-B) do XI 1990
Jan Frączek (FSM nr 1 B-B)
Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz)
Mieczysław Hajek (OZNS Oświęcim) – od XI 1990
Jerzy Hatlas (Andoria Andrychów)

Jerzy Hilbrycht (Ponar Żywiec) do XI 1990
Henryk Juszczyk (Befama B-B)
Henryk Kenig (Bewelana B-B)
Józef Kowalski (ZOZ B-B)
Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B)
Edward Lysoń (Andropol Andrychów)
Paweł Tomasiak (Welux B-B)
Marcin Tyrna (Befama B-B)
Eugeniusz Wanat (ZChO Oświęcim) od XI 1990

**Władze podbeskidzkiej „Solidarności”
wybrane 1 marca 1992 roku podczas VI WZDR
z późn. zmianami (kadencja 1992-1995)**

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność”

Marcin Tyrna (Befama B-B) – przewodniczący

Prezydium ZR:

Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B) – I wiceprzewodniczący
Henryk Kenig (Bewelana B-B) - II wiceprzewodniczący (do X 1993)
Wiesław Stachewicz (SP nr 1 Meszna) – sekretarz (do VIII 1994)
Jadwiga Goldynia (ZChO Oświęcim) - skarbnik
Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.) sekretarz (od XI 1994)
Jan Frączek (FSM nr 1 B-B) – zm. 17 I 1994
Jerzy Kasperek (FSM nr 1 B-B) – od II 1994
Piotr Pawłowski (Celma Cieszyn)
Stanisław Stolarski (Fabryka Śrub Żywiec)
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
Bogdan Szozda (Z-d Transportu FSM B-B)
Stanisław Tekieli (Rafineria Cz-Dz)

Członkowie ZR

Stanisław Biłka (Indukta B-B) - od III 1994
Jan Dudys (Ponar Żywiec) – do II 1993

Jacek Dziedzic (Odlewnia Żeliwa Węgierska Górka)
Józef Golonka (ZML Kęty)
Stanisław Kania (Befama B-B)
Edward Karelus (Andoria Andrychów)
Stanisław Kasoń (Famed Żywiec) - od III 1994
Helena Kocoń (Krepol B-B)
Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B) – do III 1994
Edward Kubas (Apena B-B)
Henryk Malik (Lokomotyownia Cz-Dz)
Rafał Miodoński (Andropol Andrychów)
Jan Pajor (BPBP B-B) – do IV 1992
Stanisław Pawełek (PPKS Oświęcim)
Ryszard Pietraszko (Apena B-B)
Ryszard Penkala (FSM nr 1 B-B) – od III 1994
Erwin Raszka (Kuźnia Skoczów)
Stanisław Słowiński (PZPS Chelmek)
Jan Sulikiewicz (ZChO Oświęcim)
Stanisław Wąsik (Andoria Andrychów) – do III 1994

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

Alfred Holisz (ZOZ Cieszyn) - przewodniczący
Jerzy Kucharski (FSM nr 1 b B-B) - wiceprzewodniczący
Małgorzata Kozłowska (Teatr Polski B-B) - sekretarz
Celina Gibała (ZChO Oświęcim)
Piotr Górny (Bispol B-B)
Dorota Hnatkiewicz (OSM Oświęcim) – do XI 1992
Maria Konieczna (Befama B-B)
Eugeniusz Lach (ZUH Kęty)
Jan Tomiak (Andoria Andrychów) – od II 1993

Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy

Ryszard Fiut (Merilana B-B)
Jan Frączek (FSM nr 1 B-B) zm. 17 I 1994
Józef Golonka (ZML Kęty)

Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz)
Jerzy Kasperek (FSM nr 1 B-B)
Henryk Kenig (Bewelana B-B)
Andrzej Kralczyński (FSM nr 1 B-B) – do III 1994
Edward Kubas (Apena B-B)
Ryszard Penkala (FSM nr 1 B-B) – od marca 1994
Jan Sulikiewicz (ZChO Oświęcim)
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
Bogdan Szozda (Z-d Transportu FSM B-B)
Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B) – od III 1994
Marcin Tyrna (Befama B-B)

**Władze podbeskidzkiej „Solidarności”
wybrane 1 kwietnia 1995 roku podczas VII WZDR
z późn. zmianami (kadencja 1995-1998)**

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność”

Marcin Tyrna (Befama B-B) – przewodniczący

Prezydium ZR

Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B) - wiceprzewodniczący
Jerzy Kasperek (FAP B-B) - sekretarz
Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.) - skarbnik
Edward Kubas (Apena B-B)
Piotr Pawłowski (Celma Cieszyn)
Jan Polak (Bispol B-B)
Erwin Raszka (Kuznia Skoczów)
Stanisław Stolarski (Śrubena Żywiec)
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
Stanisław Tekieli (Rafineria Cz-Dz) – zm. 26 IV 1997
Eugeniusz Wanat (ZChO Oświęcim)

Członkowie ZR

Andrzej Bakaj (Logar Łodygowice) – do VI 1996

Stanisław Bilka (Indukta B-B)
Adam Gębala (Ponar Wadowice)
Józef Golonka (ZML Kęty)
Janusz Gołdynia (Urząd Miejski Oświęcim) - do VI 1996
Piotr Górny (Bispol B-B)
Wiktor Herczek (Kontakt Cz-Dz)
Stanisław Kania (Befama B-B)
Edward Karelus (Andoria Andrychów)
Krystyna Kowenicka (służba zdrowia B-B)
Aleksandra Polak (Zarząd Regionu B-B) – zm. 13 IV 1995
Edward Radwan (Kentex Kęty)
Renata Sanak (oświata B-B)
Stanisław Skrzyż (Famed Żywiec)
Stanisław Słowiński (PZPS Chelmek)
Tadeusz Szczerbowski (ZChO Oświęcim)
Wilhelm Zygmunt (Andropol Andrychów)

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

Alfred Holisz (ZOZ Cieszyn) - przewodniczący
Stefan Zuber (Weldoro B-B) - wiceprzewodniczący
Maria Koniczna (Befama B-B) - sekretarz
Bogumila Ferfecka (FAP B-B)
Zbigniew Gołąb (KWK Silesia Cz-Dz)
Eugeniusz Lach (ZUH Kęty)
Jan Michalczewski (Społem Oświęcim)
Józef Nycz (Metchem Kęty)
Małgorzata Szwed (służba zdrowia B-B) – do IV 1995
Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy:
Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.)
Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz)
Jerzy Kasperek (FAP B-B)
Edward Kubas (Apena B-B)
Tadeusz Miara (Lenko B-B)
Ryszard Penkala (FAP B-B)

Stanisław Słowiński (PZPS Chelmek)
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
Stanisław Szwed (FPiN Wapienica-B-B)
Marcin Tyrna (Befama B-B)
Wilhelm Zygmunt (Andropol Andrychów)

**Władze podbeskidzkiej „Solidarności”
wybrane 20 czerwca 1998 roku podczas VIII WZDR
z późn. zmianami (kadencja 1998-2002)**

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność”

Marcin Tyrna (Befama B-B) – przewodniczący

Prezydium ZR

Jerzy Kasperek (FAP B-B) - wiceprzewodniczący
Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B) wiceprzewodniczący (do I 1999)
Krzysztof Chudzik (Podhalanka Maków Podh.) sekretarz, skarbnik
Jan Polak (Bispol B-B) od I 1999
Adam Gwiżdż (Kuźnia Skoczów)
Wiktor Herczek (Kontakt Cz.-Dz)
Andrzej Madyda (Podregion Żywiec)
Piotr Pawłowski (Celma ME Cieszyn)
Bogdan Szozda (FAP B-B)
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice) – do V 1999
Eugeniusz Wanat (F.Ch. Dwory Oświęcim)

Członkowie ZR

Andrzej Biegun (Browar Żywiec)
Wiktor Borowski (Społem Oświęcim) – do IV 2000
Dariusz Dudek (KWK Silesia Cz-Dz)
Andrzej Gacek (OBR Bosmal B-B)
Adam Gębala (Ponar Wadowice) – do V 1999
Józef Golonka (ZML Kęty)
Edward Karelus (Andoria Andrychów) – do V 1999

Krystyna Kowenicka (sl. zdrowia B-B)
Edward Kubas (Apena B-B)
Marek Nycz (Befama B-B)
Renata Sanak (oświata B-B)
Stanisław Skrzyp (Famed Żywiec)
Tadeusz Szczerbowski (F.Ch. Dwory Oświęcim)
Jerzy Zeman (MZK B-B)

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

Alfred Holisz (ZOZ Cieszyn) - przewodniczący
Barbara Dominek-Wojnar (oświata Skoczów) - wiceprzewodnicząca
Stefan Zuber (Weldoro B-B) - wiceprzewodniczący
Maria Konieczna (Befama B-B) - sekretarz
Zbigniew Gołąb (KWK Silesia Cz-Dz)
Eugeniusz Lach (ZUH Kęty)
Józef Nycz (Metchem Kęty)

Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy

Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.)
Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz)
Jerzy Kasperek (FAP B-B)
Edward Kubas (Apena B-B)
Andrzej Madyda (Podregion Żywiec)
Zygmunt Mizera (Lokomotywnia Cz-Dz)
Piotr Pawłowski (Celma ME Cieszyn)
Zdzisław Szczur (Transmad Wadowice)
Bogdan Szozda (FAP B-B)
Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B)
Marcin Tyrna (Befama B-B)

**Władze podbeskidzkiej „Solidarności”
wybrane 8 czerwca 2002 roku podczas IX WZDR z późn.
zmianami (kadencja 2002-2006)**

Zarząd Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność”

Marcin Tyrna (Befama B-B) – przewodniczący

Prezydium ZR

Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B) - wiceprzewodniczący (do 21 XI 2005)

Jan Polak (Bulten B-B) - sekretarz

Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.) - skarbnik

Czesław Chrapek (Skotan Skoczów)

Alfred Holisz (ZOZ Cieszyn)

Jerzy Kasperek (FAP B-B)

Andrzej Madyda (Podregion Żywiec)

Wiesław Rosner (KWK Silesia Cz.-Dz.)

Bogdan Szozda (FAP B-B) – od 21 XI 2005 wiceprzewodniczący

Eugeniusz Wanat (F.Ch. Dwory Oświęcim)

Członkowie ZR

Andrzej Biegun (Browar Żywiec)

Franciszek Buława (Delphi Jeleśnia)

Józef Golonka (Grupa Kęty S.A.)

Piotr Gołąb (Pogotowie Ratunkowe B-B)

Wiktor Herczek (Kontakt Cz.-Dz)

Zofia Jędrzejewska (Beskidzka Energetyka B-B)

Edward Kubas (Apena B-B)

Marek Nycz (Befama B-B)

Marek Rosegnal (FAP B-B)

Andrzej Sikora (Fabios Białka)

Stanisław Skrzyp (Famed Żywiec)

Tadeusz Szczerbowski (F.Ch. Dwory Oświęcim)

Józef Urbanek (Teksid B-B)

Jadwiga Utecht-Nolbrzak (oświata B-B)
Jerzy Zeman (MZK B-B)
Jan Ziarko (Kuznia Skoczów)

Regionalna Komisja Rewizyjna NSZZ „Solidarność”

Barbara Dominek-Wojnar (oświata Skoczów) - przewodnicząca
Wiesław Brzózka (FAP B-B) - wiceprzewodniczący
Józef Nycz (Metchem Kęty) - wiceprzewodniczący
Maria Koniczna (Befama B-B) - sekretarz
Zbigniew Gołąb (KWK Silesia Cz.-Dz.)
Władysław Krzempek (Celma ME Cieszyn)
Wiesława Ryczkiewicz (ZOZ Żywiec)

Delegaci Regionu Podbeskidzie na Zjazd Krajowy

Krzysztof Chudzik (SP Podhalanka Maków Podh.)
Kazimierz Grajcarek (KWK Silesia Cz-Dz)
Jerzy Kasperek (FAP B-B)
Edward Kubas (Apena B-B)
Andrzej Madyda (Podregion Żywiec)
Marek Niemezyk (Apena B-B)
Jan Polak (Bulten B-B)
Tadeusz Szczerbowski (F.Ch. Dwory Oświęcim)
Bogdan Szozda (FAP B-B)
Stanisław Szwed (FPiN Wapienica B-B)
Marcin Tyrna (Befama B-B)

Spis treści

1. Słowo od autorów	5
2. Stanęliśmy po właściwej stronie	7
3. Chrześcijańskie korzenie „Solidarności”	8
4. „Solidarność” na Podbeskidziu w latach 1980-2005	17
5. Wprowadzenie	18
6. „Solidarność” na Podbeskidziu w latach 1980-1988	33
7. „Solidarność” na Podbeskidziu w latach 1989-2005	95
8. Delegatury, filie, podregiony	133
9. Oni tworzyli „Solidarność”	147
<i>Józef Lopatka, Henryk Kenig, Michał Wołyniec, Jerzy Hilbrycht, Jan Gajewski, Tadeusz Krywult, Grażyna Staniszevska, Jan Frączek</i>	
10. Niezależny ruch plastyczny w Bielsku-Białej	186
11. Świadkowie tamtych wydarzeń	193
<i>Marcin Tyrna, Patrycjusz Kosmowski, Walter Hofman, Anna Kamińska, Roman Walczak, Kazimierz Grajcarek, Wiesław Pyzio, Roman Pisulak, Adam Gwiżdż, Józef Golonka, Bogdan Szozda, Janusz Hańderek, Maciej Zubeł, ks. Józef Sanak, Dariusz Mrzyglód, Jacek Krywult, Henryk Juszczyk, Józef Cinal, Antoni Mleczo, Stefan Zuber, ks. Franciszek Janczy, Bogusław Malota, ks. Zbigniew Powada</i>	
12. Solidarni - noty biograficzne	267
13. Oni kierowali podbeskidzką „Solidarnością”	303

W dniach 27.1-6.11.1989r. społeczeństwo Podbeskidzia zorganizowane w szeregach NSZZ Solidarność strajkiem powszechnym zaprotestowało przeciw nadzyciom władz i niesprawiedliwości społecznej.

Porozumienie zostało osiągnięte dzięki mediacji Lecha Wałęsy i Episkopatu Polski a podpisane w sali ZPW „Bewelana”

15 lutego 1989r.

Strajk
Podbeskidzie

**Zarząd Regionu Podbeskidzie
NSZZ „Solidarność”
za pomoc w wydaniu tej książki
składa serdeczne podziękowania:**

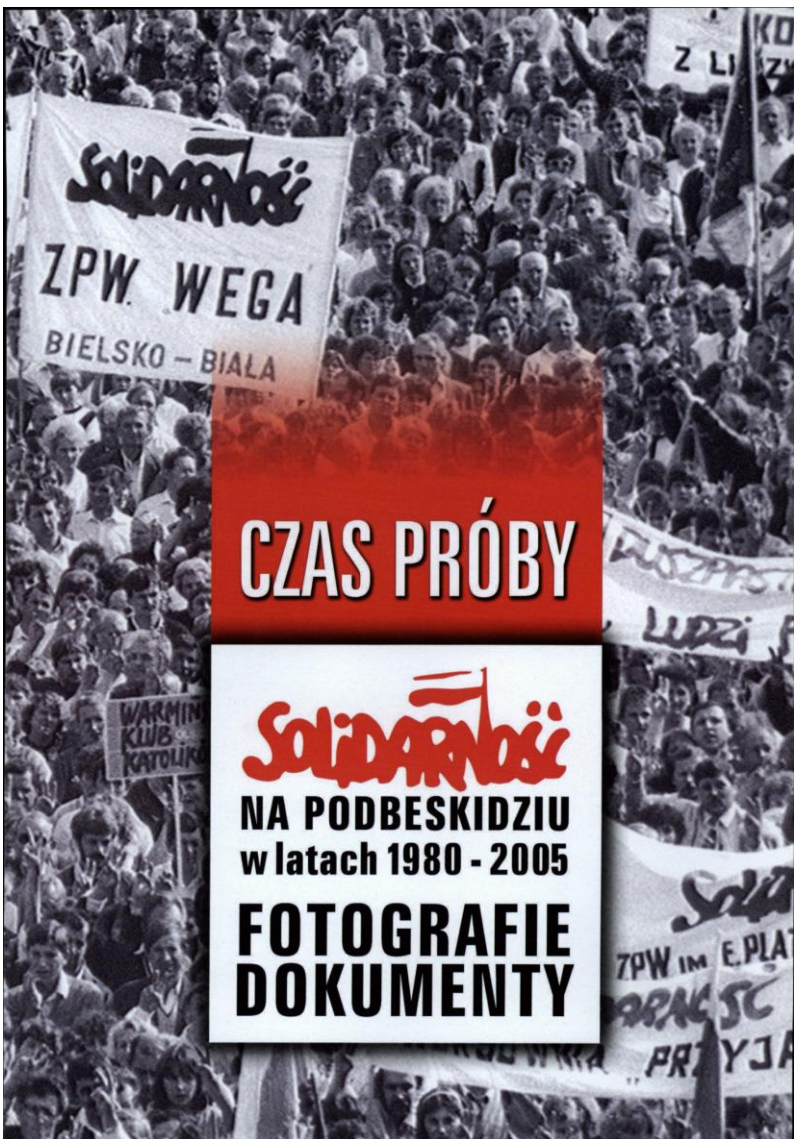
- samorządom powiatów:

*bielskiego
cieszyńskiego
oświęcimskiego
suskiego
żywieckiego*

- gminom:

*Bielsko-Biała
Cieszyn
Czechowice-Dziedzice
Oświęcim
Sucha Beskidzka
Żywiec*

- drukarni Dimograf

CZAS PRÓBY

Solidarność

**NA PODBESKIDZIU
w latach 1980 - 2005**

**FOTOGRAFIE
DOKUMENTY**

Strajk kierowców autobusów Wojewódzkiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego w Bielsku-Białej był najbardziej czytelnym sygnałem, że Podbeskidzie także solidaryzuje się ze strajkującymi robotnikami Wybrzeża.

W pierwszą rocznicę strajku na budynku zajezdni autobusowej WPK odsłonięta została tablica, upamiętniająca solidarnościowy protest kierowców.

Bielsko-Biala dnia 11.09.1980 r.

PROTOKÓŁ

Na Zebraniu organizacyjnym sędziego doprowadziło do powstania Wojewódzkiego Komitetu Założycielskiego Samorządnych, Niezależnych Związków Zawodowych Podbeskidzia

To буральне, ас рачоўкай дыскусіі, ктара трвала понад 3 гадзіны, прэзідэнт і гле. Робатніцкіх Кмітэі і Робатніцкіх Кмітэаў 29 аслаў працы і

✓1. Transbud	16. B.P.B. Przem.
✓2 BSFA	✓17 Metalplast
3 Bielska Działania	✓18 Befams
4 TRANSPOD	19 B.O.B.R. "Kocel"
✓5 F.O.E	20 "P.K."
6 R.W.S.S.	✓21 AFSA
7 Zakłady Energetyczne	22 Elektrociepłownia
✓8 P.K.S.	23 BSFA
9 Zakłady Metalowe K, ty	24 Zakłady Filcowe
10 GBR Żywiec	25 Peka Pił i Narzędzi
11 Fabryka S.T.W.	26 C.O.B.R. -Wielna
12 Zakłady Chemiczne Oświęcim	27 POLAM
13 Zakład Wodociągów Bielskie	28 Biuro Geodezji
14 BSPADG	29 Kol. Przew. Turystyczne
15 Spoc. Zakł. Z.N. P.O.	

w tymże głosowaniu posiedli Prэзідіум араз Заспады робацае.

Prэзідэнт Кмітэту Patryusz Komowski
Vice Prэзідэнт Roman Walczak
II Zastэpa Roman Pisulak
Sekretarz Kanceliera Gmіel

Zespł Ekspozіt: Antoni Wloch
Mieczysław Arystof
Marek Wołos

Zespł Organіzacyjny: Józef Urbaszek
Maria Zimienia
Kolner Jarosław

Prэпаганды і Інформасіі:

Antrasz Zajac
Zespł Gospodarczy: Maria Kojewska

Jako społeczного дарадця зэбраіі выbralі Зіталэва Кancelіера Mічоса.

Pa злосеніу падагытоваў влалціцалеа локалу - Mіецкі Заряд Стара зызеніа PAX ze wczelіtu na pаnу nory zэбраіі w sоkоlu rozеsalі сіа до своду Mіеца змаленіа.

Zэбраііу прэзідэнтсіі: Roman Walczak

Prотокалнаві і сіла, Mіч

Oryginalny protokół z pierwszego zebrania przyszłej „Solidarności” na Podbeskidziu, zorganizowanego 11 września 1980 roku w bielskiej siedzibie Stowarzyszenia „PAX”.

W tym budynku od 1975 roku mieścił się Komitet Wojewódzki Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Podbeskidzki strajk wymierzony był – między innymi – przeciwko decydom, urzędującym w tym gmachu.

Podbeskidzki strajk generalny – przez 10 dni na zamkniętych bramach setek zakładów pracy wisiały transparenty i narodowe flagi.

Siedzibą Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzie była świetlica Zakładów Przemysłu Włókienniczego „Bewelana” w Bielsku-Białej.

Patrycjusz Kosmowski, przewodniczący Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego, odczytuje kolejne komunikaty i informacje strajkowe. Za nim stoją członkowie prezydium MKS.

Lech Wałęsa przyjechał do Bielska-Białej, by zgasić podbeskidzki strajk. Zmienił zdanie po poznananiu listy zarzutów i rozmowach ze zdesperowanymi załogami strajkujących zakładów.

Przewodniczący Krajowej Komisji Porozumiewawczej pozostał w świetlicy „Bewelany” do końca strajku. Był z nimi na dobre i na złe, w dzień i w nocy.

W końcu doszło do zawarcia porozumienia między strajkującymi i delegacją rządową. Dokument, kończący podbeskidzki strajk generalny, został podpisany nad ranem 6 lutego 1981 roku.

Wielką rolę w pokojowym rozwiązaniu podbeskidzkiego konfliktu mieli przedstawiciele Kościoła. Po podpisaniu porozumienia na sali „Bewelany” została odprawiona Msza św., której przewodniczył biskup Bronisław Dąbrowski, osobisty wysłannik Prymasa Stefana Wyszyńskiego.

POROZUMIENIE

zawarte w dniu 6 lutego 1981 roku pomiędzy Komisją Rządową pod przewodnictwem Ministra Administracji, Gospodarki Terenowej i Ochrony Środowiska - Ob. Józefa Kępy a Międzyzakładowym Komitetem Strajkowym NSZZ SOLIDARNOŚĆ Regionu Podbeskidzia, pod przewodnictwem Przewodniczącego MKS NSZZ SOLIDARNOŚĆ - Patrycjusza Kosmowskiego.

Po przeprowadzeniu rozmów w przedmiocie zbadania zarzutów wysuniętych przez MKZ NSZZ SOLIDARNOŚĆ Regionu Podbeskidzia pod adresem administracji województwa bielskiego ustalono, że:

1. Komisja Rządowa oświadcza że Prezes Rady Ministrów rozpatrzy w dniu 6.02.1981 przyjęcie rezygnacji Wojewody bielskiego i Wicewojewodów, ~~z~~ ~~z~~ tym, że jeden z Wicewojewodów powinien pełnić swoją funkcję przez pewien okres czasu dla zachowania ciągłości pracy Urzędu Wojewódzkiego. Sprawę odwołania Wiceprezydenta Miasta Bielska-Białej rozpatrzy nowy Wojewoda Bielski; Komisja Rządowa przedstawi Prezesowi Rady Ministrów w dniu 6.02.1981 sprawę odwołania Prezydenta Bielska-Białej.
2. Nowo powołany Wojewoda wyciągnie konsekwencje dyscyplinarne i służbowe w stosunku do osób winnych stwierdzonych nieprawidłowości a zwłaszcza w sprawach wymienionych w materiałach Komisji WRN powołanej w dniu 24.11.1980. Niezależnie od wyciągniętych konsekwencji służbowych w przypadku stwierdzonych nadużyć sprawy będą kierowane natychmiast do Najwyższej Izby Kontroli i Prokuratury.
3. Ustalono, że osoby które utraciły zaufanie społeczne na skutek złego wykonywania swej funkcji nie mogą być powoływane na stanowiska kierownicze.
4. Nowo powołany Wojewoda spowoduje przeprowadzenie szczegółowej kontroli wszystkich ogniw terenowej administracji państwowej na terenie województwa Bielsko-Bialskiego. W przypadkach uzasadnionych wyciągnie konsekwencje do zwolnienia z zajmowanych stanowisk włącznie.
5. Komisja Rządowa potwierdza ustaloną w Porozumieniach Gdańskim, Szczecińskim i Jastrzębskim zasadę nierepresjonowania osób biorących udział w strajku bądź z nim w jakikolwiek sposób związanych.

- 6. Z chwilą zakończenia strajku w dniu 6 lutego 1981 Ustala się, że za czas trwania strajku osoby biorące w nim udział strzymają wynagrodzenie jak za urlop wypoczynkowy.
- 7. Do kontrolowania pełnej realizacji niniejszego Porozumienia powołuje się Komisję Mieszana w skład której wchodzi jako Pełnomocnik Komisji Rządowej Ob. Józef Skweres - Dyrektor Departamentu Terenowych Organów Administracji Państwowej Ministerstwa Administracji, Gospodarki Tefenowej i Ochrony Środowiska jako Pełnomocnik Międzyzakładowego Komitetu Założycielskiego NSZZ SOLIDARNOŚĆ w Bielsku-Białej Ob. Wacław Szlegr - Wiceprzewodniczący MKZ-tu.
- 8. Ustalono, że MKS NSZZ SOLIDARNOŚĆ Regionu Podbeskidzia odwołuje strajk w dniu 6 lutego 1981 godzina 6,00
Ze względu na konieczność właściwego rozruchu zakładów pracy, praca zostanie podjęta zmiast w piątek - 6 lutego w sobotę 7 lutego 1981 w wymiarze 8 godzin,

Za MKS NSZZ SOLIDARNOŚĆ
REGIONU PODBESKIDZIA

[Signature]
Patrycjusz Kosmowski

[Signature]
Wacław Szlegr

[Signature]
Antoni Włoch

[Signature]
Henryk Juszczak

[Signature]
Jarosław Kolmer

[Signature]
Tomasz Łagowski

[Signature]
Marek Rastorowski

[Signature]
Krzysztof Szmagiel

[Signature]
Andrzej Wieczorek

[Signature]
Marek Wójcik

[Signature]
Wiesław Wróbel

[Signature]
Andrzej Zając

[Signature]

PRZEWODNICZY
KKP NSZZ
SOLIDARNOŚĆ

[Signature]
LECH WAŁĘSA

KOMISJA RZĄDOWA

[Signature]
Józef Kępa - Minister
AGTiOS

[Signature]
Prof. dr Jan
Szczępański - Poseł na
Sejm PRL

[Signature]
Czesław Kotela -
Wiceminister AGTiOS

[Signature]
Prof. dr Kazimierz
Siarkiewicz
Dyrektor Generalny w
URM

[Signature]
Józef Skweres - Dyr.
Dep. TGAP - MAGTiOS

[Signature]
Stanisław Kozakiewicz
Wicedyrektor Gabinetu
Min. AGTiOS

Uroczystość poświęcenia sztandaru podbeskidzkiej „Solidarności” odbyła się 3 maja 1981 roku na placu przy kościele pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa. Przy ołtarzu stoją ks. dziekan Józef Sanak i proboszcz parafii, ks. Emil Mroczek.

Listopad 1981 roku: koncert Macieja Zembatego w Biurze Wystaw Artystycznych w Bielsku-Białej - w trakcie wystawy fotografii z podbeskidzkiego strajku.

Pierwsze numery „Solidarności Podbeskidzia”. Główny regionalny biuletyn związku zaczął się ukazywać 22 grudnia 1980 roku. Do stanu wojennego ukazały się 24 numery tego pisma.

Na Podbeskidziu poza zasięgiem cenzury ukazywały się biuletyny, wydawane przez Komisje Zakładowe, Podregiony, a także przez rolniczą „Solidarność” i Niezależne Zrzeszenie Studentów.

Uroczystość poświęcenia sztandaru „Solidarność” Węzła PKP w Suchej Beskidzkiej odbyła się 25 kwietnia 1981 roku. Był to pierwszy sztandar „Solidarność” na terenie Południowej DOKP.

Lech Wałęsa odwiedził 10 listopada 1981 roku Wadowice. Na zdjęciu: przewodniczący Komisji Krajowej z Kazimierzem Podstawą, jednym z działaczy wadowickiej „Solidarność”.

OBWIESZCZENIE

o wprowadzeniu stanu wojennego ze względu na bezpieczeństwo państwa

Kierując się potrzebą zapewnienia wzmożonej ochrony podstawowych interesów państwa i obywateli, w celu stworzenia warunków skutecznej ochrony spokoju, ładu i porządku publicznego oraz przywrócenia naruszonej dyscypliny społecznej, a także mając na względzie zabezpieczenie możliwości sprawnego funkcjonowania władzy i administracji państwowej oraz gospodarki narodowej – działając na podstawie art. 33 ust. 2 Konstytucji Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej – Rada Państwa wprowadziła stan wojenny.

W związku z tym podaje się do publicznej wiadomości, że na czas obwieszczenia stanu wojennego w szczególności:

- zakazano wszelkie zgromadzenia i odbywanie wszelkiego rodzaju zgromadzeń, pochodów i manifestacji, a także organizowanie i przeprowadzanie zbiorów publicznych oraz imprez artystycznych, sportowych i kulturalnych, bez uprzedniego uzyskania zezwolenia właściwego terenowego organu administracji państwowej, a w przypadku nieobecności i niedostępności właściwych odbywających się w siedzibie sądów, sąpcie i innych miejsc przetwarzanych Wyjątkowo do tych osób.
- zakazano wszelkie rozpowszechnianie wszelkiego rodzaju wydawnictw, publikacji i informacji każdym sposobem, publiczne wykonywanie utworów artystycznych oraz wystawianie jakiegokolwiek urządzeń poligraficznych bez uprzedniego uzyskania zgody właściwego organu;
- zakazano wszelkie prawa pracowników do organizowania i przeprowadzania wszelkiego rodzaju strajków oraz akcji protestacyjnych;
- zakazano wszelkie na mocy przetrwania w miejscach publicznych obywateli poruszania przy sobie dokumentu stwierdzającego tożsamość, a w stosunku do osóbr takich obywateli obwodzone lat 13 – legitymacji szkolnej lub tymczasowego dowodu osobistego;
- wprowadzono wszelkie obowiązki uprzedniego uzyskania zezwolenia właściwego terenowego organu administracji państwowej na pobyt stały w siedzibie nadzorczej, wrogom Miłości Ojczyzny i na pobyt tymczasowy w tej siedzibie;
- zakazano wszelkie sprzeciwianie się oraz opór wobec funkcjonariuszy i władz w służbach wojskowych i bezpieczeństwa i dyscypliny.

Wskazano w czasie obwieszczenia stanu wojennego, w zakresie powołanego obwieszczenia Miłości Ojczyzny, Rzeczypospolitej Ludowej:

- podważono oskarżenie o zdradę w służbie wojskowej oraz zabójstwo i oskarżenie o zdradę państwa, na zarządzenie Ministra Obrony Narodowej;
- obrócono jednemu organizacje administracji państwowej i gospodarki narodowej, wykonujące zadania szczególne ważne dla obronności i bezpieczeństwa państwa, objęte nadzorem militarnym, na oskarżenie o zdradę państwa i oskarżenie w tych jednostkach szczególnych obywateli, o których osoby w istotną postać formowania przez kierowników zakładów pracy;
- osoby przesłane do służby w określonych formacjach obrony cywilnej mogą być obwodzone do pełnienia czynności służby w obronie

nowi zagrożenie dla interesów bezpieczeństwa państwa, a w szczególności w szczególności:

- wprowadzić wszelkie przepływy pocztowych, korespondencji telefonicznej i telegraficznej oraz korespondencji telekomunikacyjnej;
- obowiązek posiadaczy radiowych urządzeń nadawczych i nadawczych oddzielnych do zblżenia tych urządzeń do depozytu we wskazanym miejscu;
- obowiązek posiadaczy broni palnej krótkiej oraz broni myśliwiaczej i sportowej, a także posiadaczy amunicji i materiałów wybuchowych do zblżenia ich we wskazanych miejscach;
- zakaz obywateli oddać fotograficznych i filmowych oraz obrazów telewizyjnych określonych obiektów i mając albe na określonych obiektach;
- zakaz używania określonych urządzeń i środków;
- wstrzymanie lub ograniczenie praw określonych urządzeń łączności oraz wykonywanie usług łączności postowej i telekomunikacyjnej;
- zakaz lub ograniczenie prawa osób i rzeczy w transporcie drogowym, kolejowym, lotniczym i wodnym oraz ruchu pojazdów mechanicznych na drogach publicznych;
- zakaz lub ograniczenie graniczny ruchu nadwozi i łowozów przez przejścia graniczne.

W czasie obwieszczenia stanu wojennego osoby naruszające wprowadzone zakazy, nakazy, obowiązki i ograniczenia, podlegają obywateli odpowiedzialności karnej za przestępstwa lub wykroczenia w postępowaniu dowodnym i przygotowawczym.

Osoby, mające obwodzone lat 17, w stosunku do których istnieje uzasadnione podejrzenie, iż posiadają na własność prowadzić bądź dzierżawić zagraniczną broń palną, mogą być obwodzone w warunkach obwodzenia na czas obwieszczenia stanu wojennego – na podstawie decyzji komendanta wojennego Miłości Ojczyzny.

W stosunku do osób pełniących służbę wojskową i służbę w jednostkach samodzielnopomocnych oraz służbę w obronie cywilnej – obwodzenie będzie na przygotowanie postępowanie w związku z tą służbą odpowiedzialności karnej przed sądami wojowymi według przepisów obywateli się do służby w czynności służby wojskowej w czasie wojny.

Podaje się również do publicznej wiadomości, że w przypadku obwodzenia lub indywidualnego bezpodstawnego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności obywateli albo innych osobistych, indywidualnego lub

W niedzielę, 13 grudnia 1981 roku zaczął się stan wojenny - czas odwetu komunistów na niepokornych działaczach „Solidarności” i na całym narodzie.

KRONIKA ZŁOZYW Tymczasowe aresztowanie za działalność antypaństwową

Wieloletni pracownik Zakładu Przemysłowego im. Stalina w Bielsku-Białej, który w czasie wojny należał do organizacji antypaństwowej, został tymczasowo aresztowany.

3 lata pozbawienia wolności

Na podstawie wyroku sądu wojennego w Bielsku-Białej, wydanego 12 października 1946 r., skazano na 3 lata pozbawienia wolności z kary ograniczonej w całości w trybie art. 120 k.p.k. następujących przestępców: Jerzego Włodarczyka, Kazimierza Kowalskiego i Stanisława Kowalskiego.

Aresztowani za nakłanianie do strajku

Prokurator Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa nakłaniania do strajku, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy nakłaniali do strajku pracowników Bielskiej Okręgowej Prokuratury.

Na Podbeskidziu zlikwidowano podziemną organizację

Wieloletni pracownik Zakładu Przemysłowego im. Stalina w Bielsku-Białej, który należał do podziemnej organizacji, został tymczasowo aresztowany.

Skazanie dwóch b. pracowników ciężkowskiej "Celmex"

Na podstawie wyroku sądu wojennego w Bielsku-Białej, wydanego 12 października 1946 r., skazano na 3 lata pozbawienia wolności z kary ograniczonej w całości w trybie art. 120 k.p.k. następujących przestępców: Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego.

Kary za naruszenie dekreту o stanie wojennym

Na podstawie wyroku sądu wojennego w Bielsku-Białej, wydanego 12 października 1946 r., skazano na 3 lata pozbawienia wolności z kary ograniczonej w całości w trybie art. 120 k.p.k. następujących przestępców: Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego.

Prokurator żąda 8 lat pozbawienia wolności dla oskarżonych

Prokurator Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy należał do podziemnej organizacji.

Surowe kary za organizowanie kospiracyjnych struktur

Na podstawie wyroku sądu wojennego w Bielsku-Białej, wydanego 12 października 1946 r., skazano na 3 lata pozbawienia wolności z kary ograniczonej w całości w trybie art. 120 k.p.k. następujących przestępców: Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego.

Aresztowanie pracownika świeckiego PKS

Wieloletni pracownik Zakładu Przemysłowego im. Stalina w Bielsku-Białej, który należał do podziemnej organizacji, został tymczasowo aresztowany.

Aresztowanie pracownika SZP Łancko za działalność antypaństwową

Wieloletni pracownik Zakładu Przemysłowego im. Stalina w Bielsku-Białej, który należał do podziemnej organizacji, został tymczasowo aresztowany.

Akt oskarżenia przeciwko kolporterowi nielegalnych wydawnictw

Prokurator Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy należał do podziemnej organizacji.

Z NOTATNIKA MO

Prokuratura Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy należał do podziemnej organizacji.

P. Kosmowski skazany na 6 lat pozbawienia wolności

Na podstawie wyroku sądu wojennego w Bielsku-Białej, wydanego 12 października 1946 r., skazano na 6 lat pozbawienia wolności z kary ograniczonej w całości w trybie art. 120 k.p.k. następującego przestępcę: P. Kosmowskiego.

Aresztowanie działaczy podziemi w Bielsku-Białej

Prokuratura Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy należał do podziemnej organizacji.

Zatrzymano b. przewodniczącego KZ NSZZ "Solidarność" w wadwickim "Heraklone"

Prokuratura Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy należał do podziemnej organizacji.

Tymczasowe aresztowania za nielegalną działalność

Prokuratura Bielskiej Okręgowej Prokuratury w Bielsku-Białej, w celu wykrycia przestępstwa, wszczął dochodzenie w sprawie Jerzego Włodarczyka i Stanisława Kowalskiego, którzy należał do podziemnej organizacji.

Reżimowa prasa w tym czasie była pełna komunikatów z pierwszego frontu tej dzwonnej wojny. Skwapliwie odnotowywano każdy drakoński wyrok, każdy sukces Służby Bezpieczeństwa, próbującej rozbić podziemie.

Jedno z nielicznych zdjęć z bielskich manifestacji w stanie wojennym – 1 maja 1982 roku milicyjna ciężarówka przejeżdża przez środek milczącej demonstracji zwolenników „Solidarności” na ówczesnej ul. Dzierżyńskiego (dzisiejszej ul. 11 listopada).

W marcu 1982 roku zostało wznowione wydawanie „Solidarności Podbeskidzia”. Zmieniły się metody druku i wygląd kolejnych numerów tego biuletynu, sygnowanego przez Regionalną Komisję Wykonawczą „Trzeci Szereg” NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzie.

Pasaż w centrum Bielsku-Białej: jedna z akcji ulotkowych, organizowanych i przeprowadzanych przez młodzieżowe grupy Bielskiego Komitetu Oporu Społecznego.

Niektóre z pism podziemnych, jakie w latach 1982-89 ukazywały się na terenie Podbeskidzia.

Kwiatny krzyż przy kościele pw. Opatrzności Bożej w Białej, układany przez sympatyków „Solidarności” od 1982 roku. Ten, widoczny na zdjęciu, powstał jesienią 1984 roku - po zamordowaniu ks. Jerzego Popiełuszki.

Bielsko-Biała, czerwiec 1988 roku: podziemny malarz przypomina o ogłoszonym przez „Solidarność” bojkocie pseudowyborów do rad narodowych.

„Domagamy się pluralizmu związkowego!” – wiec, zorganizowany 31 sierpnia 1988 roku przed kościołem pw. św. Mikołaja w Bielsku-Białej. Przemawia Grażyna Staniszevska, obok Jan Frączek i Stanisław Zarzycki.

W dniu nieznanego przez komunistów Święta Niepodległości, 11 listopada 1988 roku, odbyła się przed kościołem w Bielsku-Białej Aleksandrowicach manifestacja zwolenników zdelegalizowanej „Solidarności”.

10 lutego 1981 roku w Bielsku-Białej przebywał Lech Wałęsa. Jego spotkanie ze związkowcami w Domu Kultury Metalowiec, prowadził Andrzej Kabat, działacz podziemnej „Solidarności”.

Tego samego dnia przewodniczący zdelegalizowanej „Solidarności” wziął udział w uroczystej Mszy św. odprawionej w kościele pw. św. Mikołaja. Na zdjęciu: Wałęsa na probostwie w otoczeniu kapłanów i działaczy podbeskidzkiej „Solidarności”.

Bielsko-Biala, 3 maja 1989 roku – przemarsz podbeskidzkiej „Solidarności” spod Bewelany do kościoła pw. Opatrzności Bożej. Na czele, za dziećmi, od lewej: Helena Dobranowicz, Jan Gajewski, Andrzej Kralczyński, Janusz Okrzesik i Michał Wołyniec.

Kapłani, wierni przyjaciele podbeskidzkiej „Solidarności”, podczas jednej z Mszy za Ojczyznę – od lewej: ks. Franciszek Janczy, ks. Zenon Mierzwa, ks. Zbigniew Powada i ks. Wojciech Stokłosa.

Jedno z zebrań Regionalnej Komisji Organizacyjnej NSZZ „Solidarność” Regionu Podbeskidzie na początku 1989 roku. Spotkanie prowadzi Grażyna Staniszevska, obok siedzi Paweł Tomasiak, członek Prezydium RKO i szef „Solidarności” w Weluxie.

Posiedzenie Zarządu Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” na początku lat dziewięćdziesiątych – od lewej: przewodniczący ZR Henryk Kenig, jego zastępcy, Kazimierz Grajcarek i Paweł Tomasiak oraz Bogdan Szozda (z przodu).

Luty 1991 roku – Muzeum Okręgowe w Bielsku-Białej. Henryk Kenig przed kryżem ze swego macierzystego zakładu, ZPW „Bewelana”, podczas otwarcia wystawy w X rocznicę podbeskidzkiego strajku generalnego.

Pamiątkowe zdjęcie członków Zarządu Regionu Podbeskidzie (kadencji 1989-1992), wykonane 24 lutego 1992 roku przed siedzibą ZR przy ul. Partyzantów 59.

Związkowcy z Podbeskidzia wraz z Lechem Wałęsą podczas II Krajowego Zjazdu Delegatów NSZZ „Solidarność” w Gdańsku.

Wybory władz związkowych na nową kadencję podczas VI Walnego Zebrania Delegatów, które odbyło się 29 lutego 1992 roku. Przewodniczącym ZR został Marcin Tyrna.

Jesień 1995 roku - bielski wiec wyborczy Lecha Wałęsy. Na Podbeskidziu – w przeciwieństwie do reszty kraju – wygrał on te wybory prezydenckie.

5 lutego 1996 roku w Bielskim Centrum Kultury odbyły się obchody piętnastolecia strajku na Podbeskidziu. Tam abp Bronisław Dąbrowski odebrał tytuł Honorowego Obywatela Bielska-Białej, przyznany za udział w zakończeniu tamtego konfliktu. Okolicznościowy dyplom wręczają prezydent miasta Zbigniew Leraczyk i przewodniczący Rady Miejskiej Henryk Juszczyk.

24 kwietnia 1992 roku przed Urzędem Wojewódzkim w Bielsku-Białej ponad pół tysiąca związkowców z całego Podbeskidzia protestowało przeciwko błędom w społeczno-gospodarczej polityce rządu.

Przedstawiciele władz podbeskidzkiej „Solidarności”, Helena Kocoi, Marcin Tyrna i Stanislaw Słowiński, przekazali petycję manifestantów wojewodzie bielskiemu, Miroslawowi Styczniowi.

Członkowie Zarządu Regionu Podbeskidzie kadencji 2002-2006 przed nową siedzibą podbeskidzkiej „Solidarności” przy ul. Adama Asnyka 19.

Pod koniec 2005 roku minęło czterdzieści lat istnienia „Solidarności Podbeskidzia”. 15 grudnia ukazał się 331 numer tego pisma. Teraz jest to comiesięczna wkładka w „Kronice Beskidzkiej”.

W ramach obchodów 25-lecia „Solidarności” biskup Tadeusz Rakoczy poświęcił 28 sierpnia 2005 roku w bielskiej katedrze pw. św. Mikołaja nowy sztandar podbeskidzkiej „Solidarności”.

Ks. prałat Józef Sanak, honorowy członek NSZZ „Solidarność”, przemawia podczas uroczystej, zorganizowanej w ramach jubileuszu, sesji Walnego Zebrania Delegatów.

21 lutego 2003 roku - dzień protestu przeciwko antyspołecznej polityce rządu. W ramach tej ogólnopolskiej akcji na placu Ratuszowym w Bielsku-Białej demonstrowało ponad tysiąc związkowców z całego Podbeskidzia.

Czechowice-Dziedzice, 26 maja 2003 roku – początek podziemnego strajku „Solidarności” KWK „Silesia” w obronie miejsc pracy i przyszłości swej kopalni.

Bielski plac Chrobrego, 3 kwietnia 2002 roku – wiec podbeskidzkiej „Solidarności” w obronie kodeksu pracy.

W proteście przeciwko zmianom w prawie pracy ponad tysiąc związkowców z Podbeskidzia uczestniczyło 26 kwietnia 2002 roku w warszawskiej manifestacji „Solidarności”.

31 sierpnia 2000 roku w Gdańsku podczas centralnych obchodów dwudziestolecia „Solidarności” - kolejni szefowie podbeskidzkiej „Solidarności” (od lewej): Patrycjusz Kosmowski, Henryk Kenig i Marcin Tyrna.

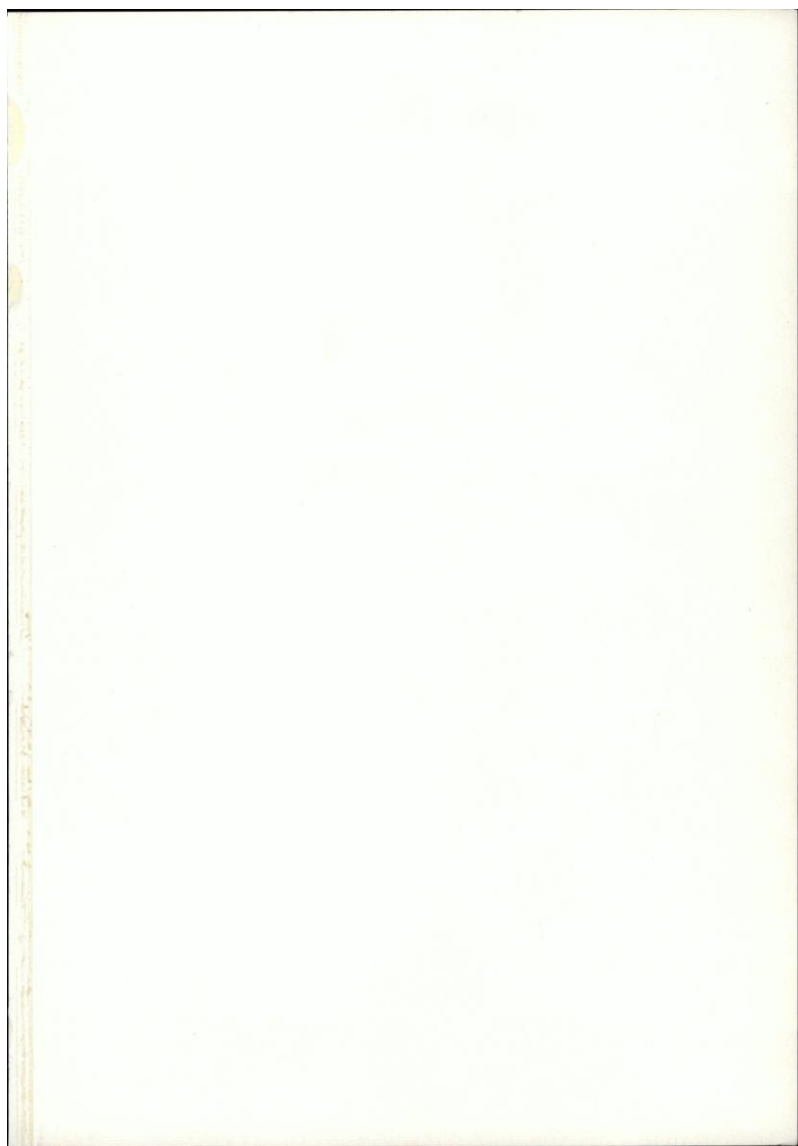
6 lutego 2001 roku - XX rocznica strajku na Podbeskidiu. Przedstawiciele podbeskidzkiej „Solidarności” przed tablicą, upamiętniającą tamten protest (od lewej): Jan Polak, Krzysztof Chudzik, Jerzy Kasperek, Stanisław Szwed, Marcin Tyrna, Henryk Kenig i Stefan Zuber.

Warszawa, 31 sierpnia 1996 roku – reprezentacja Podbeskidzia była widoczna w tłumie demonstrantów z całej Polski, manifestujących w stolicy w XVI rocznicę Sierpnia.

Członkowie Zarządu Regionu Podbeskidzie NSZZ „Solidarność” kadencji 1998-2002, wybrani 20 czerwca 1998 roku podczas wyborczego zjazdu podbeskidzkiej „Solidarności”.

„Solidarność” była najbardziej masowym ruchem w dziejach Polski. Nigdy wcześniej, ani także później, tak wielu z nas nie poczuło się odpowiedzialnymi za losy narodu i państwa. Swoją odwagą i rozwagą, uporem i determinacją zmieniliśmy bieg historii. Ważną częścią tego ruchu były struktury związkowe na Podbeskidziu. Zarówno w pierwszym okresie działalności, jak i w czasie stanu wojennego oraz później, Region Podbeskidzie był widoczny na mapie społecznej i politycznej kraju.

CZAS PRÓBY

SOLIDARNOŚĆ
NA PODBESKIDZIU
w latach 1980 - 2005

ISBN 83-87237-55-8